

EMBERHALÁSZ

Isten Szolgája Brenner János lapja

II. évfolyam 3. szám – 2010. június – ára: 100 Ft

Odaadni egy életet a hivatásért

Dr. Seregély István

Minap, a Papság éve közeledő befejezése kapcsán a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye egyházközségeinek világi vezetői saját szervezésben recollectióra hívták az egyházmegye papjait, azokat is, akik itt töltik nyugdíjas éveiket, így mint Nyíregyházán élő nyugalmazott egri érsek, én is meghívást kaptam az összejövetelre. Várakozással néztem a szokatlan találkozó elébe, amelyen majdnem teljes számban jelen voltunk. A program keretében elhangzott egy meditáció, amelynek megtartására Czákó Gábor világi előadót kérték föl. Czákó Gábor soha nem rejtette véka alá keresztény voltát.

Az előadás közben arra gondoltam, hogy hatvan éve léptem be a szemináriumba. Akkoriban mondták, hogy *„maga nem normális, hiszen kis idő múlva nem lesznek templomok, és nem lesz szükség papokra sem.”* Most pedig egy városi centrum dísztermében, világi megfogalmazásban hallom: tudomásul kell venni, hogy ezek az emberek, mármint mi, papok életünket egy e világon nem kimutatható cél szolgálatára adtuk.

Ötvenöt éve vagyok pap. Indulásunk emberileg kevés jövőt ígért. Hitünket és hivatásunkat Isten ke-

gyelmére bízva indultunk el. Így válhatott lehetővé, hogy 1955. június 19-én, egy előkészítő lelkigyakorlattól lelkesítve a szombathelyi Székesegyház oltára előtt állhattunk. Áldott emlékü Kovács Sándor püspök kézrátétele által kértük és kaptuk a krisztuspap-ságában való részesedésként az áldozópapság szent-ségi kegyelmét.

Amit már írásban is rögzítettük, ünnepélyesen kijelentettük, hogy egyszer s mindenkorra odaadjuk életünket Istennek, az ő népe szolgálatára.

Négyen voltunk. Nagy László, aki már odaát ünnepli az ötvenöt éves évfordulót, Szlávik Andor, aki nagyon gyenge egészségi állapotban készül az égi haza felé, valamint Brenner János és én. Bízom benne – s reményeim szerint még én is megérem –, hogy hamarosan oltáron köszönhetjük Brenner Jánost, mint hivatásunk boldoggá avatott vértanúját. Igen, mert vértanú lett. Megölték. Isten ajándéka-ként két éves papi szolgálat után célhoz ért. Kissé irigyeltük.

Azonnal tudtuk, hogy részese lett a jövő mágyar megújulás forrásának. A 20. század megtépte a keresztény magyar lelkeséget. Nem kevés vértanúnk, köztük János vére a megújuló lelkeség magvetője lett.

Nyilván meg sem lehetett moccanni a diktatúra éveiben. Megannyi csendes megemlékezés várta a napot, hogy példaképként s közbenjáróként köszönthessük őt.

Minden nap imádkozom a posztulátorokért, hogy ne csak a fiatal, emberi értékekkel ékes hősöket, hanem a kicsiket is avassa boldoggá az Anyaszentegyház.

Nem meglepő, hogy visszaemlékezve az ötvenöt évvel előtti papszentelésemre, köszönetet mondok Jánosnak, mint a szentelésben társamnak, akinek bizonyára része van abban, hogy nem egyszerre, hanem ötvenöt éven át percről perce, én is oda tudtam adni az életemet a Jóistennek, az egyre inkább szeretett hivatásomban.

Brenner János újmiséje a szombathelyi Szent Norbert-templomban

Brenner János életrajza

A gyilkosság – 4. rész

Soós Viktor

Rábakethelyen 1957. december 15-én vasárnap reggel szentmisére hívott a harang kondulása. A hívek már gyülekeztek, azonban a mindig pontos káplán nem érkezett meg. A hívek mosolyogva jegyezték meg, hogy biztos elaludt a tisztelendő úr. Az egyik ministráns fiút elküldték a plébániára. Ő zörgetett, de mivel senki nem nyitott ajtót, visszament a templomhoz. Amikor a fiú másodszor is lement a plébániára, már ott találta Tauszer Amáliát, a házvezetőnőt. A falon vérnyomokat találtak és látták, hogy a káplán ágya üres, de nincs bevetve.

A hívek tanakodtak, hogy mi történhetett, miközben ezzel a hírrel érkezett meg a szentgotthárdi sekrestyés: „A káplán atya Zsidán fekszik az iskola mellett, meggyilkolva.”

A gyilkosság körülményeiről nincsenek hiteles forrásaink, utólag lehet rekonstruálni a történeteket. Mi történhetett december 14-ről 15-re virradó éjszaka?

A farkasfai filiában karácsony előtti gyóntatást hirdettek 1957. december 14-re. Kozma Ferenc plébános a gyóntatás befejezése után az éjszakát az egyik családnál töltötte, mivel másnap ő mutatta be a szentmisét. János atya otthon tartózkodott, estefelé Málcsi néni, a házvezetőnő elkészönt tőle, mivel ő a faluban, a saját házában lakott. A káplán egyedül maradt a plébánián.

Szemtanúk elmondása szerint ezen a szombaton, december 14-én nagy jövés-menés volt Szentgotthárdon. A tanácstagok részére baráti estet rendeztek, és ezzel egy időben volt a rendőrségi bál is. A rábakethelyi sírásó, miközben a másnapi fiatal halott temetésére készítette a sírhelyet, bőrkabátosok egy csoportját látta a templom és a temető körül.

Éjfél körül egy tizenhét éves fiatalember, Kóczán Tibor zörgetett be a plébániára. A káplán kinézett szobája ablakán és beengedte a fiút, mert ismerte: korábban ministráns volt. Tibor elmondta jövetelének okát, hogy nagybátyja súlyos beteg, szentségekkel kellene ellátni. Mivel Brenner János ismerte a fiatalembert, nem talált semmi gyanúsat a kivételes éjjeli hívásban. Felöltözött, magára vette a karinget és a stólát, majd a télikabátját. Ezután együtt fölmen-

tek a templomba, ahol a betegek olaját és az Oltári-szentséget burzába helyezte, és a nyakába akasztotta. Egy feszületet is vitt magával, amelynek szélén a keresztút állomásai láthatók.

Miután kijöttek a templomból, János atya ezt kérdezte a fiútól: „Nagyon rosszul van a nagybácsi? Sürgős a betegellátás?” Tibor csak ennyit felelt: „Igen”. Mire János atya: „Akkor menjünk a gyalogösvényen, hogy minél előbb odaérjünk.” Tehát a káplán a rövidebb úton, a dombháton keresztül indult el Zsidára. Ezen az úton jártak a zsidaiak a kethelyi templomba és a temetőbe. Brenner atya magával vitt még egy rúdelem-lámpát is, amivel a sötétben világított. Kóczán Tibor azzal az indokkal, hogy késő van és otthon már várják, elkészönt a káplántól, aki ismerte a helyet, ahová hívták. Brenner Jánost a Zsida felé vezető úton többen megtámadták, ő a feltételezett beteg felé sietett, majd újra útját állták, szemüvegét levették, rúdelem-lámpájával több-

A rábakethelyi plébánia bejárati ajtaja

szőr fejbe verték, hátulról lefogták, és két késsel több, mint húsz szúrást ejtettek rajta. A faluban kiáltásokat hallottak, majd ilyen szavakat: „Vigyázzatok, arra fut...”; „Ne bántsatok!”; „Istenem, segíts!” Brenner János bal kezével az Oltáriszentséget védte, így alig tudott védekezni. Ahogy a földre zuhant, ott is bántalmazták. A nyaki nyelvporc sérülése és a papi kollárén látható lábnyom alapján feltételezhető, hogy ráléptek a nyakára. Ezen sérülések következtében megfulladt. Testét – a lábánál fogva – egy sövénykerítésen vonszolták át, így a ruháját felhajtva találták meg a közelben élők. Az volt a gyilkosok szándéka, hogy testét beledobják az ott lévő száraz kútba, azonban a kutyák hangos ugatására a Somfalvi ház lakói felébredtek és villanyt gyújtottak. A gyilkosok megijedtek és a szemben levő domb felé menekültek. Az elkövetők nem tudhatták, hogy a ház lakói – gyermekeiket féltve – a kutat már betemették. Somfalvi Sándorné és lánya, Somfalvi Katalin, miután elcsendesedett a környék, előmerészkedtek házukból, és a földön fekvő alakban felismerték Brenner János káplánjukat, aki erősen vérzett. Mivel a kés a légsövét is átvágta, erősen hörgött. Somfalvi Sándor Szentgotthárdra ment kerékpáron, értesítette a rendőrséget. Dr. Hantos László ügyeletes orvost a rendőrség hívta, és egy nyomozó kísérte el a helyszínre. Mire az orvos kiért, már csak a bekövetkezett halált állapíthatta meg. A szentgotthárdi plébános, Farkas Imre fél nyolckor érkezhett a helyszínre. Feladta a szent kenetet annak, aki maga is e szentség feladására indult. Az Oltáriszentség – a hosszas küzdelem, vonszolás ellenére – még mindig a halott nyakában volt. Brenner János úgy halt meg, hogy bal keze az

Oltáriszentség fölött nyugodott a mellén, így védte azt. A legszentebbet és a szent olajokat Farkas Imre plébános vette magához.

Legutoljára a rendőrség érkezett meg a helyszínre. A késéssel kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy disznótoros vacsorán vettek részt.

Egy szolgálatát teljesítő rendőr őrizte a holttestet. Több órán keresztül nem történt semmilyen vizsgálat, nem kezdődött el a nyomozás. Az ez idő alatt leesett hó és ónos eső pedig eltüntette a nyomokat.

Brenner János holttestét Somfalvi Sándorék házának leemelt pajtaajtaján boncolták fel, amelynek közelében kivérzett. A boncolás után a szentgotthárdi temető halottasházába vitték a holttestet, amit szigorúan lezártak és őriztek. A halottasházat őrzők lelki világát mutatja, hogy a holttest két napig teljesen mezítelenül feküdt, míg egy jobb érzésű „elvtárs” le nem takarta egy lepedővel. A temetést 1957. december 18-ra engedélyezték. Az engesztelő szentmisét a temetés napján reggel mutatták be a szombathelyi Szent Erzsébet-templomban. A temetés időpontját előzetesen fél háromra tűzték ki a szombathelyi Szent Kvirin-templomba. A hívek egyre nagyobb számban gyülekeztek. A szertartás megkezdésére egy órát kellett várni, hiszen a nagy tömegre való tekintettel a hatóság nem akarta engedélyezni azt. A temetési szertartást Kovács Sándor szombathelyi megyéspüspök végezte. Brenner Jánost az altemplomban, a családi kriptában helyezték örök nyugalomra, ahol a két szülőnek volt a sírhelye. Sírjára – ahová később édesapját is mellétemették – újmiséis jelmondatát írták fel: „Az Istent szeretőknek minden a javukra válik.” (Róm 8,28)

Ezen a sövénykerítésen vonszolták át Brenner János holttestét

Somfalvi Sándor pajtája

ÚT A PAPSÁG FELÉ

KAPLÁNI ÉVEK

A szentté avatás célja és áldásos következménye

Dr. Gyürki László

A Szentatya, XVI. Benedek pápa a Szentté Avatási Kongregáció alapításának 40. évfordulója alkalmából kihallgatáson fogadott mintegy százötven személyt. Köztük volt a kongregáció prefektusa, bíborosok, püspökök, a kongregációnál működő papok, szerzetesek, történelmi és teológiai konzultorok, posztulátorok, laikus munkatársak és orvos szakértők.

A Szentatya beszédében felidézte, hogy a Szentté Avatási Kongregáció négy évtizedes munkássága során jelentős módon előbbre vitte az evangelizálás művét. Beszédében továbbá a szentté avatás célját és áldásos következményét emelte ki.

Amikor az Egyház tisztelettel vesz körül egy szentet, hirdeti az evangélium hatékonyságát, és örömmel felismeri, hogy Krisztus ma is jelen van a világban. Látjuk ezt Brenner János esetében is, hogy nehéz időben, a vallási elnyomatás szomorú korszakában mire képes az evangélium. Nem lehet elfojtani, nem lehet kitörölni az emberek szívéből, nem lehet elhallgattatni a hirdetőit. Az evangélium ereje hatékonyan működik.

A szent hirdeti – mondja a Szentatya –, hogy a hit valóban képes arra, hogy átalakítsa az emberi életet, és az üdvösség gyümölcseit teremje az egész emberiség számára. A szentek életében – Brenner Jánosnál is – látjuk, hogy a hit mire képes, mennyire átalakítja az emberi életet. Megerősítette János testvérünket hivatásában, hogy szembe merjen nézni a nehézségekkel, sőt a halállal is. Ez a hit termi meg az üdvösség gyümölcseit. Ez üdvösségére válik elsősorban a rábízott híveknek, de az egész emberiségnek is. A vértanú *„kiegészíti szenvedésével, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik az Egyház javára.”* (Kol 1,24)

Minden boldoggá és szentté avatás nagy indítást ad a keresztényeknek, hogy odaadással Krisztus nyomába szegődjenek, a keresztény élet teljességére törekedjenek és tökéletesek legyenek a szeretetben. Mennyire látjuk mindezt János testvérünk esetében is. Még csak az előkészítés stádiumában van kanonizációs eljárása, de már megtapasztalhatók e lelki gyümölcsök a hívek lelki életében. Gondoljunk csak a 2007-es Brenner János emlékév kegyelmeire.

XVI. Benedek pápa

Újabb megállapítása a Szentatyanak: *„A szentek alkotják az Egyház múltját, jelenét és jövőjét, mert az igazság szeretetének teljességében valósították meg a keresztény élet magas rendű értékét”*. A Zsidókhoz írt levél szerint *„minket a tanúknak ilyen felhője övez.”* (12,1) A szentek serege vesz körül bennünk a múltból. Példaképeink, közbenjáróink életünk útján. Ugyanakkor bizonyítják, hogy az Egyház szent és szenteket nevel. A jelenben köztünk élnek és valósítják meg az evangélium követelményeit. Így mutatnak a jövőbe, ahova törekszünk mi is. A Szentatya kiemeli még, hogy a hívők e rendkívüli személyei a föld minden régióját képviselik. Mindegyik megtalálható, bizonyítva, hogy az evangélium mindenütt megvalósítható. Két állandó jegyet hordoznak magukban: az egyik az Úr Jézussal való folytonos és bensőséges kapcsolat, a másik pedig az evangéliumi tökéletességre való törekvés.

A Szentatya buzdítása számunkra: *„A tanúk e nagy számának példájára mi is siessünk az érkező Úr Jézus felé.”* Segítsen bennünket ebben Brenner János életpéldája!

A vértanúk vére a keresztények magvetése

Bokor Zoltán, Kovács Richárd

Brenner Jánost 1955. június 19-én szentelték pappá a szombathelyi Székesegyházban, majd első szentmiséjét június 26-án mutatta be. 2010. június 19-én ismét papszentelésre készülődnek a „nagytemplomban”, június 26-án pedig újmisére hívogatnak a harangok. Mindez véletlen egybeesés lenne csupán? Úgy gondolom, nem. Sokkal inkább Isten ajándéka, szeretetének különleges megnyilvánulása.

II. János Pál pápa úgy jellemezte a letűnt 20. századot, hogy az nemcsak két gyilkos birodalom hullahegyeket gyártó korszaka, hanem a vértanúk százada is volt. A Szentatya kijelentését végiggondolva arra a következtetésre juthatunk, hogy mindannyian az előző nemzedék mártírjainak és vértanú odaadásával élő keresztényeinek vagyunk a gyermekei és unokái. Szentek szülte nemzedék vagyunk tehát testi és lelki értelemben is. A keresztény életszentség mibenlétét a vértanúság világítja meg legjobban, mert itt válik leginkább nyilvánvalóvá az Istennek való teljes odaadás. A martyria lényege nem a halált megvető bátorság, nem is a kivégzés ténye, hanem a teljes önátadás, amely képes másokért élni és mindent odaadni, s így egyben felcsillantani a szentháromságos egy Isten misztériumát, hiszen a három isteni sze-

mély a szeretet teljes és kölcsönös önátadásában él öröktől fogva.

Brenner János atya vértanúhalála arra figyelmeztet minket, mai újmiséseket, lelki gyermekeket, hogy nekünk is az Istennek való teljes önátadásban kell megélnünk papi hivatásunkat. Előre nem tudhatjuk, hogy a mi életünkben sor kerül-e az önátadás legteljesebb próbájára, a vértanúságra, ami Brenner János atya osztályrésze lett. Talán nem, hiszen nagyon kicsinek és gyöngének érezzük magunkat. Ám azt tudjuk, hogy hasonló próba előtt állunk: naponta meg kell halnunk önmagunknak, önzésünknek. Újra és újra nyitott szívvel és kézzel kell Isten elé állnunk, elfogadva azt, amit ő ad. Csak így valósíthatjuk meg a teljes önátadást, a totális Istenre hagyatkozást. A vértanúság a szeretet legnagyobb tette, amely állhat egyetlen hősi cselekedetből, de lehet a szeretetből cseppenként odaadott élet is.

Brenner János atya élete az Istennek való teljes önátadás jegyében telt, vértanúhalála pedig ennek megpecsételése volt.

Mi, ötvenöt évvel később szentelték, lelki utódainak érezzük magunkat, így indulunk el a papság útján, tudva azt, hogy: „*a vértanúk vére a keresztények magvetése.*”

Pap- és diakónusszentelés a Székesegyházban (2009)

Imameghhallgatás

Horváth Vilmosné

Bízva abban, hogy a mártírhalált halt Brenner János atya boldoggá avatását elősegíthetem, leírom az alábbi imameghhallgatást. Családunk életében eddig nyolc-tíz alkalommal adódtak olyan komoly problémák és nehézségek, amelyekre hosszas töprengés és gondolkodás után sem találtunk helyes megoldást, s már majdenem elvesztettük a reményt is. Sőt a gondviselő Jóisten megvilágosító kegyelmének tulajdonítjuk azt is, ahogy eljutottunk a vértanú Brenner János atya emlékére épített káplnához. Egy alkalommal Brenner József helynök úrral intéztünk hivatalos ügyet, ami után szóba kerültek családi gondjaink. Ő azt tanácsolta, hogy kéréseinkkel forduljunk bizalommal mártír testvéréhez. Megfogadva szavait, több alkalommal kértük János atya közbenjáró segítségét, amelynek eredményeként a reménytelen helyzetekben is sikerült megoldást találnunk gondjainkra. Mivel nem apró kis ügyekről és egy-két esetről volt szó, bátran mondhatjuk, hogy csodával

határos megoldások születtek. Azóta is nagy tisztelettel emlegetjük a szentéletű atyát, és nagyon bízunk abban, hogy tekintettel vértanú halálára, mielőbb a boldogok, majd a szentek között tisztelhetjük őt. Ennek érdekében mindig imádkozunk.

Isten akarata. Ó, jó Jézusom emlékezzél arra, hogy vágyaim netovábbja a te akaratodnak teljesítése volt. Add meg az erőt ennek a programnak erős akarattal való továbbviteléhez. Megismertetted velem gondviselő jóságod, és teljesen magadhoz vonzottál. Én ellenkeztem egy kicsit, de ki állhat ellen akaratodnak. Parányi voltam és semmiségem tudata gátlólag hatott. De te kiegészítetted bennem, ami hiányom volt és bízattál, hogy semmiségemet egészen vessem beléd és mással ne törődjek. Én engedelmeskedtem neked és most is itt vagyok, hogy

szolgálatomat felajánljam neked. Tudom, hogy semmit sem érek és előtted kisebb vagyok, mint a porszem, de bizalommal jövök, hiszen te a beteget és elárvultakat hívod. Nem kérek mást tőled, minthogy országodban a legkisebb helyet foglalhassam el a te akaratod szerint, csakhogy melletted lehessen a harcban. Ezáltal te is megdicsőülsz, mert hiszen íme éppen a legértéktelembet használod fel eredményesen. Mekkora is a te hatalmad, édes Jézusom.

(Brenner János lelkigyakorlatos gondolatai, 1951)

Emberhalász előfizetés

Az Emberhalász magazin megvásárolható a Szombathelyi Egyházmegye templomaiban, illetve előfizethető postai úton a Martinus Kiadónál (94/513-191; info@martinuskiado.hu).

Az évente négyszer megjelenő magazin ára számonként 100 Ft. Egypéldányos postai előfizetés esetén az előfizetési díj 840 Ft, tíz példány feletti megrendelés esetén a Martinus Kiadó átvállalja a postaköltséget.

Az előfizetésekből befolyt összeget a Martinus Kiadó elkülönítve kezeli, s azt kizárólag a boldoggá avatás ügyének támogatására fordítja.

Főszerkesztő: Kürnyek Róbert **Főszerkesztő-helyettes:** Császár István **Szerkesztő:** Teklits Tamás, Mátyás Zsófia

Nyomdai munkák: Arrabona Print csoport – Print Invest Magyarország Kft. **Felelős vezető:** Ványik László

Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó 9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.,

Telefon: 94/513-191, E-mail: info@martinuskiado.hu, Internet: www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató **ISSN 2061-1587**

Az újságban található cikkek és fényképek csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével használhatók fel.